

Randbøl Sogns

Lokalarbiv og Museumforening

Nyt om Gammelt

nr. 77 november 2021

Kom og bliv klogere på dit sogn.

Hvad kan du finde ud af i dit lokale arkiv?

LØRDAG DEN 13. NOVEMBER MELLEM 13.00 - 16.00

Lokalarbiv. Hvad skal vi i grunden med det? Er det noget værd? Ja, i meget høj grad. Det er vores fælles hukommelse. Det kan hjælpe os med at forstå vore forfædre og deres livsbetingelser.

Vi er så heldige at have et meget velfungerende et af slagsen her i Vandel. Det fungerer ikke bare som et arkiv, men også som museum, og så er det fuldt tilgængeligt en dag om ugen, hvor der er en flok frivillige, der er villige til at servicere "publikum".

Lørdag den 13. vil der være folk til stede, som vil være behjælpelige med at finde rundt i de arkivalier, vi har gemt.

Markante bygningskomplekser i Vandel omkring 1950.

Kilde: "Danmark set fra luften".

Vandel Efterskole bygger

Af Forstander Lars Mortensen

På Vandel Efterskole er der for tiden gang i et større byggeri ud mod Grindstedvej.

Siden 1. spadestik d. 20. marts er byggeriet kommet godt fra start, og man kan nu begynde at se omfanget af de nye bygninger.

Der er tale om et byggeri på i alt 1675 m². De nye bygninger vil indeholde ny spisesal, en udvidelse af skolens køkken, undervisningslokaler til musik og teater, samt en sal til møder, foredrag, musik- og teaterforestillinger.

Med byggeriet får skolen styrket faciliteterne til to af skolens fem linjefag, musik- og teaterlinjerne. Skolens øvrige tre linjefag, design, håndbold og fodbold, er blevet tilgodeset gennem udbygning og renovering i løbet af de senere år. Med færdiggørelsen af byggeriet vil der være gode og tidssvarende faciliteter til alle skolens fem linjer.

Vandel Efterskole er som bekendt placeret i den vestlige ende af Vandel by. Skolen og skolens elever og ansatte er derfor en synlig del af bybilledet. Eleverne går hver morgen morgentur på Mølle-

parken, Dalgasvej og Grindstedvej, ligesom eleverne jævnligt færdes i lokalområdet især til og fra Dagli'Brugsen.

Vi på skolen oplever, at der er et godt forhold mellem efterskole og by. Vi får ofte tilkendegivelser om, at det er dejligt, at skolen er der, og at eleverne er søde, når man møder dem.

Selv om efterskolen har sit "eget liv", så ønsker skolen også at være en del af det lokalsamfund, vi ligger midt i. Hvis man skal fra nord til syd eller omvendt, kan det være praktisk at skyde genvej gennem skolen. Er der ledigt på kunstgræsanlægget, og man er et par stykker med en bold, må man gerne spille på banen.

I forbindelse med koncerter og andre arrangementer på skolen er der ofte mulighed for, at interesserede fra by og opland kan deltage. Arrangementer annonceres på hjemmesiden, Facebook m.m., og billetter kan bestilles på skolen. I forbindelse med de nye faciliteter vil der være endnu bedre muligheder for at invitere ind til arrangementer, og vi er åbne for ideer og forslag, der kan udbygge lokalområdets brug af skolens faciliteter.

Projekttegning 2019:

Kultursal, Spisesal mv.- Vandel Efterskole

PROARKITEKTERNE, rådgivende arkitekt- og ingeniørfirma, Kgs. Lyngby og Højbjerg

Mit kæreste eje Træsko Maren

Af Bente Lykkegaard, arkivmedarbejder

Da jeg var barn, var jeg sammen med mine søskende af og til på ferie hos min fars forældre i Hald Ege ved Viborg. Min far havde 3 brødre og en søster. På børneværelset, hvor vi overnattede, stod en reol med klassiske børne- og ungdomsbøger, som vi hyggede os med: FX "Nybyggerne i Canada", Jorden rundt i 80 dage", "Peder Most" m.fl.

På børneværelset var der låger ind til skunkene under taget, hvor der gemte sig flere interessante sager, blandt andet noget pigelegetøj – og deriblandt en lille grim trædukke med arme og ben fastgjort med ståltråd. Ansigt og hår var malet på, og hun var klædt i en gul dragt af bomuld uden ærmer og ben. Jeg husker, at hun på et tidspunkt var forsynet med en gul uldgarnsparyk med fletninger. Dukken hed "Jambel Maren" eller "Træsko Maren", fordi den havde to store, røde træklods-fødder. Jeg elskede den grimme dukke og drømte om at eje den. Jeg lod derfor nogle ord falde til min farmor, men fik at vide, at dukken skulle blive i børneværelset, så også mine kusiner havde mulighed for at lege med den.

På museum

Da jeg blev voksen, havde jeg glemt dukken, men stor var min glæde, da mine forældre efter oprydning i min farmor og farfars hus efter deres død forærede mig Træsko Maren. Hun blev dog gemt væk i et skab, og efter at have ligget der i en del år, besluttede jeg mig for at forære hende til det lokale museum i Vandel, hvor man ville kunne passe godt på hende. Træsko Maren – kan ligesom de fleste museumsgenstande ses, når man på www.arkiv.dk under Randbøl Lokalhistoriske arkiv, øvrige samlinger, søger på "dukke".

Legetøjsudstilling

Vidste du, at museet har en legetøjsudstilling hvor man kan se legetøjets udvikling fra 1880 til 1990 samt et børneværelse fra 1980'erne og 1990'erne. Det er to børns legetøj, som har fundet plads på ABC-reolen og skibsbriksen, ja selv Mac computeren, som var den første computer, der blev brugt til undervisning på Vandel Skole, har fået plads på skrivebordet. Kom og få en "kan du huske oplevelse" og fortæl dine børn, hvad du legede med.

Konkurrence for børn

Hvis du kan finde Træsko Maren i udstillingen, og skriver dit navn på en seddel, i december måned, er du med i lodtrækningen om en julegave.

Ny udstilling

Broderi gennem tiderne

Broderiudstilling

Broderier fra 1831 til nu vises på museet i Vandel. Udstillingen kan ses i museets åbningstid sammen med de øvrige spændende udstillinger, eller efter aftale.

Åbent torsdage

kl. 10 til 16

**Randbøl Sogns
Lokalarkiv og Museum**

Grindstedvej 30

7184 Vandel

7588 5489

rslm.vandel@gmail.com

se www.rslm.dk

Randbøl Sogns
Lokalarkiv- og Museumforening

Personaleudflugt til en af Danmarks ældste byer

Tekst: Bente Lykkegaard

Fotos: Julius Guttesen

Den 8. september var en lille gruppe af frivillige fra RSLM med partnere på sensommerudflugt med to mål for øje.

Første stop var Wellings Landsbymuseum i Lintrup nord for Ribe. Museet er skabt af en original kunstmaler og samler, nu afdøde Søren Welling, der har samlet på stort set ALT: Landbrugsredskaber, kirkeinventar, porcelæn, lamper, købmandsinteriør, møbler, frisørartikler og meget meget mere. Museet er opstået i forskellige små, hjemmebyggede huse, der senere blev bygget sammen, så man nu kan gå gennem udstillingerne fra tema til tema. Det er ingen overdrivelse at sige, at museet i Søren Wellings tid var ret rodet. Nu viderefører en gruppe frivillige stedet, og samlingerne er blevet sorteret og holdes ved lige ude og inde. Genstandene er af varierende alder, men mange vil kunne genkende dem fra deres egen barndom eller fra ældre familiemedlemmers indretning. Der var MEGET et se på og meget at snakke om! Vi fik en introduktion af en af de frivillige i kirken. Sådan en er der også! (Se evt. museets hjemmeside, der giver et godt indtryk af mangfoldigheden).

Fra Lintrup gik turen mod Ribe, hvor der var bestilt bord på Quedens Gaard (gammel købmandsgård tæt på domkirken). Vejret var det bedst tænkelige: Sol og varme, så vi nød frokosten i parasolskygge i gårdhaven. Herefter var der tid til på egen hånd at se nærmere på Ribe. Nogle besøgte domkirken - og nogle det nye heksemuseum, gik bytur i den gamle smukke by, eller hvad man nu havde mest lyst til.

Dagen sluttede på Rådhus Conditoriet, hvor vi drak kaffen udenfor. I hele byen var der trods et ret stort antal mennesker en afslappet stemning af sommer, hvor man nød det fantastiske vejr og den smukke by. Det blev en rigtig hyggelig og interessant sensommerudflugt for alle.

Tekst fotos:

Wellings Landsbymuseum i Lintrup.

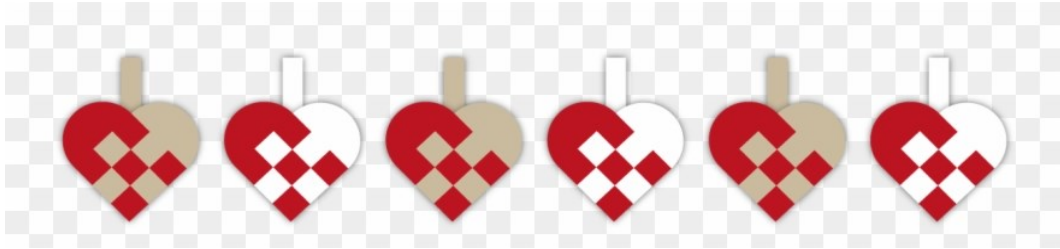
Bemærk over den gamle dobbeltseng står der:

Herren lad dine øjne våge over dette hus dag og nat!

**Kom til julehygge på museet
første søndag i advent**

den 28. november 2021 kl. 13 -16

Besøg det pyntede museum og kom i julestemning

Udstillinger:

Broderier gennem 190 år

Vandel og Flyvestationen 1943-2003

Gamle julekalendere - og meget andet

Musikalsk underholdning med duoen "Viser i vinden"

Der sælges kaffe / te / saft og æbleskiver
fra det gamle brændekomfur

Alle er velkomne - Gratis entré

Lene Oustrup og Peter Lorenzen er en musikalsk duo fra Nørup, som har spillet sammen siden 2008.

Vi har fornøjelsen at byde dem indenfor på museet til en hyggelig eftermiddag hvor de spiller musik fra TV-jule-kalendere, ny musik til "Peters jul" og kendte julesange.

Syng med, hvis du vil.

Duoen "Viser i vinden" også kendt under navnet "Drachmanns Venner"

**Randbøl Sogns Lokalarkiv og Museumsforenings
generalforsamling
fredag, den 19. november 2021 kl. 17.00 – 18.00
på Randbøldal Camping - Café Skjulestedet**

Dagsorden:

Valg af dirigent
Formandens beretning
Aflæggelse af revideret regnskab
Fastlæggelse af kontingent for det kommende år
Uændret: Enlige Kr. 95,-, par: kr. 150,-

Valg af bestyrelsesmedlemmer, suppleanter m.fl.:

Nuværende bestyrelse: Svend Aage Hansen, Julius Guttesen, Søren Pallesen, Hanne D. Hansen og Bente Lykkegaard.

Efter tur afgår Julius, Søren og Bente. Alle modtager genvalg.

Suppleanter til bestyrelsen: Nikolaj Sørensen og Karen Margrethe Damkjær.

Efter tur afgår Nikolaj Sørensen. Nikolaj modtager genvalg.

Nuværende revisorer: Tove Sørensen og Lars Mortensen: (Lars kun i indeværende år).

Valg af revisor:

Herluf Sørensen modtager ikke genvalg. Bestyrelsen foreslår Peter Ebbesen.

Valg af revisorsuppleant: Bestyrelsen foreslår Emma Nielsen.

Indkomne forslag
Eventuelt

Bestyrelsen er vært ved en øl/sodavand.

På bestyrelsens vegne
Svend Aage Hansen,
formand

Bemærk: når generalforsamlingen er slut, (varighed 1 time) er der fest i "Glassalen" med Præsentes Blues Band for dem, som har købt billet.

RANDBØL SOGNS LOKALARKIV OG MUSEUMSFORENING
INVITERER TIL 90 ÅRS FØDSELSDAGSFEST

Præstens Blues Band

fredag den 19. november 2021

Bandet har udgivet 2 CDer

**RANDBØL SOGNS
LOKALARKIV OG
MUSEUM**
Grindstedvej 30
7184 Vandel

Åbent torsdage 10-16
Tlf. 7588 5489
www.rslm.dk

Vi har den store fornøjelse at invitere til en forrygende aften med det lokale og populære 6 mands orkester Præstens Blues Band.

**Fra kl. 18.30 åbnes døren til "Glassalen" på
Randbøldal Camping**

Kl. 19 serveres flæsketeg med tilbehør og Dajm-is til dessert i godt selskab med orkesteret, som denne aften spiller op til dansk fællessang + naturligvis irsk og skotsk traditionel musik og sang.

Der er kaffe og hjemmebagt kringle samt amerikansk lotteri, når vi trænger til en pause.

Pris pr. person kr. 275,00

Billetter sælges efter "først til mølle"-princippet.

Drikkevarer for egen regning.

Bindende tilmelding senest 11. nov. 2021:

Bente Lykkegaard: Tlf. 40 12 18 92 eller

Randbøl Sogns Museum: Tlf. 75 88 54 89

i museets åbningstid torsdage kl. 10-16.

Snyd ikke dig selv for denne hyggelige aften.

Venlig hilsen bestyrelsen.

**Mangler du en gave til m/k, der har alt,
og som er interesseret i lokalhistorie,
så ring eller mail til Museet.**

De tog vore hjem II kr. 325,-
Randbøl sogn I, II og III pr. stk. kr. 225,-
Malere i Randbøl Sogn kr. 225,-
Ødekirker langs den jyske hærvej kr. 175,-
Mennesker der skabte udvikling kr. 198.-
Den danske brigade i Sverige kr. 75,-
Spidsbarren, nyeste udgave kr. 50,- udleveres gratis til medlemmer i december måned.
Kan købes i Dagli'Brugsen.
Spidsbarren, ældre udgaver kr. 5,-

Alle bøger er skrevet af Niels M. Schaiffel-Nielsen.
Bøgerne kan sendes ved bestilling på mail eller afhentes. Modtager betaler portoen.

Hvad koster det at besøge Randbøl Sogns Lokalarkiv og Museum

Museet er selvstændigt og foreningsdrevet

Entré Det koster ikke noget at besøge museet på torsdage mellem kl. 10 og 16, hvis man går rundt på egen hånd, men vi tager gerne imod frivillige bidrag.

Aftalte rundvisninger mod betaling:

Enkeltbesøg: Kr. 40 pr. person, hvis man ønsker en guidet rundvisning, hvor en af de frivillige viser rundt i udstillingerne og fortæller om disse.

Gruppe-rundvisning: **Kr. 150,-/t**

Guidet historisk byvandring: **Kr. 150,-/ t**

Besøg uden for normal åbningstid (torsdage kl. 10-16): **Kr. 150,-**

Priser vedr. lokalarkivet og skolebesøg se venligst vores hjemmeside www.rslm.dk

På forhånd tak for alle bidrag

Venlig hilsen RSLM

<i>Formand:</i>	<i>Svend Aage Hansen, Gl. Åstvej 14, Vandel.</i>	<i>Tlf. 75 88 54 04</i>
<i>Næstformand:</i>	<i>Julius Guttesen, Tingkærvej 9, Randbøl</i>	<i>Tlf. 20 21 82 63</i>
<i>Kasserer:</i>	<i>Søren Pallesen, Gl. Stationsvej 34, Vandel</i>	<i>Tlf. 75 88 55 01</i>
<i>Sekretær:</i>	<i>Bente Lykkegaard, Rodalvej 50. Randbøldal</i>	<i>Tlf. 40 12 18 92</i>
<i>Medlem:</i>	<i>Hanne Damgaard Hansen, Mølleparken 49, Vandel</i>	<i>Tlf. 30 22 54 74</i>
<i>Suppleant:</i>	<i>Karen Margrethe Damkjær, Gl. Åstvej 8, Vandel</i>	<i>Tlf. 41 41 50 78</i>
<i>Suppleant:</i>	<i>Nikolaj Sørensen, Randbølvej, Vandel</i>	<i>Tlf. 30 74 53 76</i>

Randbøl Sogns Lokalarkiv og Museum, Grindstedvej 30, 7184 Vandel

E-mail: rslm.vandel@gmail.com, www.rslm.dk - Tlf. 75 88 54 89, åbent torsdage 10-16

Redaktion: Bente Lykkegaard/Hanne D. Hansen, **Ansvar** Svend Aage Hansen **Distribution:** Søren Pallesen.

Trykning: Billund Bogtrykkeri, Butikstorvet 10A 2.sal, 7190 Billund. Mail: morten@billund-ugeavis.dk